

KOMUNIKAT PRASOWY nr 55/23

Luksemburg, 30 marca 2023 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-5/22 | Green Network (Nakaz zwrotu kosztów)

Krajowe organy regulacyjne ds. energii mogą być uprawnione do nakazania przedsiębiorstwom energetycznym zwrotu kwot pobranych z naruszeniem wymogów dotyczących ochrony konsumentów

Ochrona konsumentów wchodzi bowiem w zakres obowiązków tych organów

W 2019 r. Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (urząd regulacji energii, sieci i środowiska, Włochy) nałożył na Green Network, włoską spółkę zajmującą się dystrybucją energii elektrycznej i gazu ziemnego, administracyjną karę pieniężną w wysokości 655 000 EUR za naruszenie wymogów w zakresie przejrzystości cen. Organ ten nakazał również tej spółce zwrot na rzecz jej odbiorców końcowych kwoty 13 987 495,22 EUR, naliczonej im z tytułu kosztów administracyjnych na podstawie warunku umownego uznanego przez ten organ za niezgodny z prawem.

Po bezskutecznym zaskarżeniu tej decyzji do sądu administracyjnego, Green Network wniosła odwołanie do Consiglio di Stato (rady stanu, Włochy), przed którą podniosła, że przewidziane w prawie włoskim uprawnienie krajowego organu regulacyjnego do nakazania zwrotu kwot naliczonych odbiorcom jest sprzeczne z dyrektywą 2009/72¹.

W tym kontekście Consiglio di Stato zwróciła się do Trybunału z dwoma pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi art. 37 ust. 1 i 4 dyrektywy 2009/72, w odniesieniu do uprawnień organów regulacyjnych, oraz załącznika I do tej dyrektywy, który określa środki podejmowane przez państwa członkowskie w celu ochrony konsumentów.

W swoim wyroku **Trybunał wyjaśnił, że art. 37 ust. 1 lit. i) i n)² oraz art. 37 ust. 4 lit. d)³ dyrektywy 2009/72, a także załącznik I do tej dyrektywy nie stoją na przeszkodzie temu, aby państwo członkowskie przyznało krajowemu organowi regulacyjnemu uprawnienie do nakazania przedsiębiorstwom energetycznym zwrotu na rzecz ich odbiorców końcowych kwoty odpowiadającej wynagrodzeniu zapłaconemu przez nich jako „koszty administracyjne” na podstawie warunku umowy uznanego przez ten organ za niezgodny z prawem.** Podobnie jest w przypadku, gdy ów nakaz zwrotu nie jest oparty na względach związanych z jakością danej usługi świadczonej przez te przedsiębiorstwa, lecz na naruszeniu wymogów w zakresie przejrzystości cenowej.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE (Dz.U. 2009, L 211, s. 55).

² Przepisy te odnoszą się odpowiednio do obowiązków organów regulacyjnych dotyczących przestrzegania wymogów w zakresie przejrzystości i ochrony konsumentów.

³ Przepis ten przewiduje, że organy regulacyjne mają uprawnienia do nakładania skutecznych, proporcjonalnych i odstrasżających sankcji na przedsiębiorstwa energetyczne które nie spełniają swoich obowiązków zgodnie z dyrektywą 2009/72 lub ze wszelkimi właściwymi prawnie wiążącymi decyzjami organów regulacyjnych, lub do zaproponowania właściwemu sądowi nałożenia takich sankcji.

Ocena Trybunału

Trybunał podkreślił przede wszystkim, że dla realizacji celów dyrektywy 2009/72, zobowiązuje ona państwa członkowskie do przyznania krajowym organom regulacyjnym szerokich uprawnień w dziedzinie regulacji i nadzoru rynku energii elektrycznej, w szczególności w celu zapewnienia ochrony konsumentów.

Trybunał zauważył następnie, że art. 37 dyrektywy 2009/72, dotyczący obowiązków i uprawnień organu regulacyjnego, nie wspomina o uprawnieniu do wymagania od przedsiębiorstw energetycznych zwrotu wszelkich kwot otrzymanych z tytułu warunku umowy uznanego za niezgodny z prawem. Użycie w art. 37 ust. 4 dyrektywy 2009/72 wyrażenia „organ regulacyjny ma przynajmniej następujące uprawnienia” wskazuje jednak, że organowi temu można przyznać uprawnienia inne niż wyrażnie wymienione w tym art. 37 ust. 4, aby umożliwić mu wykonywanie obowiązków, o których mowa w art. 37 ust. 1, 3 i 6 tej dyrektywy.

Ponadto zapewnienie przestrzegania wymogów w zakresie przejrzystości ciążących na przedsiębiorstwach energetycznych oraz ochrona konsumentów wchodzi w zakres obowiązków krajowych organów regulacyjnych, o których mowa w art. 37 ust. 1, 3 i 6 wskazanej dyrektywy.

Trybunał stwierdził zatem, że **państwo członkowskie może przyznać takiemu organowi uprawnienie do nakazania tym podmiotom zwrotu kwot pobranych przez nie z naruszeniem wymogów dotyczących ochrony konsumentów**, w szczególności wymogów w zakresie przejrzystości i dokładności rozliczeń.

Wykładni tej nie podważa okoliczność, że art. 36 dyrektywy 2009/72 przewiduje zasadniczo, iż krajowy organ regulacyjny podejmuje niezbędne środki „w ścisłym porozumieniu z innymi właściwymi organami krajowymi, w tym również z organami ochrony konkurencji, w stosownych przypadkach i bez uszczerbku dla ich kompetencji”, lub że art. 37 ust. 1 lit. n) tej dyrektywy zawiera wyrażenie „przy udziale innych właściwych organów”.

Z przepisów tych nie wynika bowiem, że w przypadku takim jak rozpatrywany w postępowaniu głównym tylko jeden z tych innych organów krajowych może nakazać zwrot kwot nienależnie pobranych przez przedsiębiorstwa energetyczne od odbiorców końcowych. Przeciwnie, użycie wyrażenia „w stosownych przypadkach” oznacza, że takie porozumienie jest konieczne jedynie wtedy, gdy środek, który ma zostać przyjęty, może mieć wpływ na inne właściwe organy.

Wreszcie, Trybunał wyjaśnił, że w zakresie, w jakim ochrona konsumentów i przestrzeganie wymogów w zakresie przejrzystości wchodzi w zakres obowiązków, o których mowa w art. 37 dyrektywy 2009/72, dokładny powód, dla którego w celu wypełnienia jednego z tych obowiązków nakazano przedsiębiorstwu energetycznemu dokonanie zwrotu na rzecz jego odbiorców, nie jest istotny.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Pozostańmy w kontakcie!

